

Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat

Boks 9 • 3900 Nuuk • Tlf.: +299 322 133 • e-mail: sik@sik.gl • www.sik.gl

Inatsisartut@inatsisartut.gl

Cc uunga: inlun@ina.alla.gl

Nuuk, 5. August 2022

Tusarniaanermut akissut, uunga: Uranimik il.il. misissueqqaarnermut, ujaasinermut pii-aanermullu inerteqquteqarnerup atorunnaarnissaa pillugu missingersuutaasumut innuttaasunik taasititsineq pillugu inatsisartut inatsisaat.

Naak nalunngikkaluarlugu uani siunnersuummi innuttaasunik taasititsinissaq aatsitassanik uranitalinnik piiasinnaanermut apeqqutip qiterigaa, pinngitsoorusunngilagut makkua oqaatigilaassallugit.

Ajuusaarnaraluartumik aatsitassanik qaqutigoortunik piianiartoqalersillugu uranimik piianiarnertut taallugu politikerit aammalumi Inatsisartunut ilaasortaniik taamatut isik-kulerlugu innuttaasunut saqqummiussisoqartarnera SIK-miik akuersaarsinnaanngilluinnarparput. Tamannalu allaat innuttaasunik uukapaatitsinertut oqaatigineqartariaqarluni. Tassami ilisimasakka naapertorlugit maannakkut aatsitassanik piianiartuniik toqqaannartumik uran kisiat piiarniarlugu qinnuteqartoqarnikuunngilaq, kisiannili aatsitassanik. Tassani urani akooreermat, aammalu qaqittussaareeramikkulu saniatigut tuniniarneqarnissaanut qinnuteqartoqarnikuuvoq.

Maannakkut ajuusaarnaraluartumik ilaatigut corona minninerunngitsumillu Russit Ukrainimut sorsunnerat aamma peqqutigalugu aatsitassanik qaqutigoortunik annertuumik nunarsuarmi amigaateqartoqalerpoq. Tannaalu peqqutaalluni naatsorsuutigineqassaaq soorlu qarasaasiat, mobiltelefonit, biilit, anorisaatit il.il. akitsoriartupiluussasut taamanalumi aammattaaq malunniutilereerluni. Tamannalumi aammattaaq ilaasortatta ulluinnarni inuuniarnerannut annertuumik sunniuteqalertussaalluni. Tassami maannakkut ilaatigut piumasaqaataavoq GU-ssagaanni branceskole-sagaanni il.il. qarasaasiaqartari-aqarneq. Ilaasortarpassuagullu periarfissaqanngillat qarasaasiamik pisissallutik.

Aamma isumaqarpugut nunarsuarmioqataasutut akisussaaffimmik tiguseqataasariaqartugut. Tassami imatut iinnarsinnaanngilagut nunarsuarmi allami aatsitassanik qaqutigoortunik uranitalinnik piaaffigineqarsimasuniik uagut atuigaluarutta ajunngilaq, nunatsinni

uagut piiannngikkutta naammappoq. Isumaqarpugut taamatut periaaseqarneq akisussa-assuseqanngitsuliornerusoq, soorlu danskit oqartartut: "Vil nyde, men vil ikke yde." Tassa atuerusuppugut, tunniussa qarusunatali.

Taannaannaanngilaq. Aningaasanik "nutaanik" isaatitsisoqalernissaanik Nunarput pisariaqartitsilluinnarpoq. Ilaasortagut inuuniapiloorput.

Ukiorpassuannngortuni nalunngilarput Narsami najugaqartut ullut tamaasa qinngornerusarmik (radon) eqqugaaqqasut, kisiannilu aamma uranip qinngoneranik pisarput. Tamannali annertunerusumik eqqartorneqarneq ajorpoq. Taamaammat ilanngullugu nassiupparput ukioq 1983-imi Risømi Danmark Tekniske Universitetip Kuannersuarni radioaktiveqarnera aamma qinngornerit pillugit misissuisimanermit naatsukullaliaq.

Taava maannakkut apeqqut tusuarniutigineqartoq tikinnialissavara. SIK-p isumaqatigaa siunnersuuteqartoq oqariartormat uran kisiat qiteritillugu Inatsisartunut ilaasortassanik qinerseriaaseq inuiaqatigiit ulluinnarni allarpasuarnut apeqqutitut inuiaqatigiinnut pingaaruteqartunut isummersornissamut kisarsuartut nalilerneqartariaqarmat.

Taamaattumillu ingerlariaqqissagutta SIK isumaqarpoq uranimut tunngatillugu apeqqut kisiat qiteritillugu inuiaqatigiit aaliangiisinneqartariaqartut. Taamaattumik SIK-p isumaqatigilluinnarpaa uranimik il.il., misissueqqaarnermut, ujaasinermut piiaanermullu inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata atuukkunnarnissaa pillugu 2023-mi apriliip ulluisa sisamaanni innuttaasut najoqqutassiiviusumik taasitinneqartariaqartut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jess G. Berthelsen
Kattuffiup siulittaasua